

KURJER WILEŃSKI GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 2-го Июля. — 1848 — Wilno. PIĄTEK, 2-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Ъ Н А.

25 го Июня, въ Высочайшій день рождения Его Величества Государя Императора, Г. Вилленскій Военный, Гродненскій, Минскій и Ковенскій Генералъ - Губернаторъ *Ф. Н. Мирковичъ*, изволилъ принимать, въ 10½ часовъ утра, поздравленія отъ Гг. Военныхъ и Гражданскихъ чиновниковъ, Дворянства и Духовенства.

Послѣ принесенія поздравленія Его Превосходительству, совершена была въ Николаевскомъ Кафедральномъ Соборѣ, а также въ Римско-Католическомъ Кафедральномъ костелѣ, и во всѣхъ прочихъ храмахъ въ Вильнѣ находящихся, Божественная Литургия, въ присутствіи многочисленнаго собранія народа, по окончаніи которой, принесено было благодарственное Господу Богу молебствіе о здравіи и благоденствіи Августѣйшаго Виновника торжества, съ провозглашеніемъ многолѣтія Государю Императору и всей Императорской Фамиліи, при пушечной пальбѣ изъ Вилленскихъ укрѣпленій.

Вечеромъ городъ былъ иллюминированъ.

Санктпетербургъ, 25-го Июня.

Высочайшими Грамотами, 7-го и 11-го минувшаго Апрѣля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Станислава 1-й степени, Генералъ-Лейтенанты: Членъ Общаго Присутствія Морскаго Интенданства, *Гессенъ*, и Членъ Совѣта о Военно-Учебныхъ Заведеніяхъ, *Вилькенъ*, и Генералъ-Маіоръ: Командиръ 2-й Учебной Бригады Военныхъ Кантонистовъ, *Мейландеръ*; состоящій при Министерствѣ Го ударственныхъ Имуществъ, Инспекторъ межевыхъ казенныхъ земель *фонъ-Венцель 1-й*, исправляющій должность Вице-Директора Артиллерійскаго Департамента Военнаго Министерства, *Майловъ*; Командиръ 1-й Бригады 2-й Легкой Кавалерійской Дивизіи *Осоргинъ 1-й*; и Исправляющій должность Санктпетер-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Dnia 25-go Czerwca, jako w dniu wielkiej i radośnej Uroczystości Urodzin NAJJAŚNIEJSZEGO CESARZA JEGO MOŚCI. P. Wileński Wojewany, Grodzieński, Miński i Kowieński Jenerał-Gubernator, *T. J. Mirkowicz*, o pół do jedenastej z rana przyjmował powińszowania PP. Wojennych i Cywilnych Urzędników, Dworzanstwa i Duchowieństwa.

Następnie w Katedralnym Kościele Św. Mikołaja, tudzież w Katedrze Rzymsko-Katolickiej i innych świątyniach znajdujących się w Wilnie, odbyło się przy odgłosie dział z twierdzy, wśród licznie zgromadzonego ludu, uroczyste nabożeństwo, zakończone modłami o zdrowie i pomyślność NAJMIŁOŚCIWSZEGO MONARCHY i całej Najjaśniejszej Jego Familii.

Wieczorem miasto było oświetlone.

St. Petersburg, 25-go Czerwca.

Przez Najwyższe Dyplomata, 7-go i 11-go Kwietnia, Najlaskawiej mianowani zostali Kawalerami Orderu Św. Stanisława 1-jej klasy, Jenerał-Porucznicy: Członek Ogólnego Prezydium Intendentury Morskiej, *Hessen*, i Członek Rady Wojskowo-Naukowych Zakładów, *Wilken*, tudzież Jenerał-Majorowie: Dowódca 2-jej Brygady Instrukcyjnej Kantonistów Wojskowych, *Meinander*; zostający przy Ministerstwie dóbr Państwa, Inspektor granicznych gruntów Skarbowych, *von Wentzel 1*; pełniący obowiązki Wice-Dyrektora Departamentu Artylleryi Ministerstwa Wojny, *Majkow*; Dowódca 1-jej brygady 2-jej Dywizyi Jazdy Lekkiej *Osorgin 1*, i pełniący obowiązki Ober-Policmejstra St Petersburgskiego, z Orszaku Jego CESARSKIEJ MOŚCI *Gabachow*.

бургскаго Оберъ-Полиціймейстера, Свѣты Его Императорскаго Величества *Галаховъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Ведомству, 8 Июня, уволены отъ службы по прошеніямъ: Гродненскій Губернскій Уголовныхъ дѣлъ Стражій, Надворный Совѣтникъ *Хогунъ* и Судья Витебскаго Уѣднаго Суда, Коллежскій Ассессоръ *Рекець*.

Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія, 31 Мая, донесъ Правительствующему Сенату, что возвратясь въ С. Петербургъ, онъ, съ Высочайшаго соизволенія, вступилъ въ управление Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія.

Владиміръ, 26 Мая.

Въ 3 часа по-полудни, нашъ городъ былъ пораженъ ужаснымъ, давно уже небывалымъ бѣдствіемъ. Самая населенная, промышленная, лучшая часть города сдѣлалась добычею пламени, которое, не смотря на усиленные дѣйствія войска и пожарной команды и на самыя дѣятельныя распоряженія Г. Начальника губерніи, разлилось быстро по сплошнымъ зданіямъ. Пожаръ продолжался до 7 часовъ вечера; жертвою его сдѣлались 32 дома; изъ нихъ 18 домовъ каменныхъ и 14 деревянныхъ.

Уже нѣсколько разъ истребленный огнемъ и едва возникшій изъ пепла, Вольнской Губерніи, городъ *Луцкъ*, 2 Июня, испыталъ новое и ужасное бѣдствіе. Пожаръ, всыхнувшій около полудни, и в минуту порывистымъ вѣтромъ перенесенный на нѣсколько мѣстъ, близъ Тринитарской церкви, охватилъ деревянныя строенія, и принявъ направленіе вдоль по улицѣ, не смотря на усердную помощь расположеннаго здѣсь Одесскаго Пѣхотнаго Полка, — къ Бернадинской церкви и монастырю. Все что стояло на этомъ пути, не исключая крыши церкви и монастыря Бернадинова, превратилось въ пепель. Дома, въ которыхъ помѣщались: Земскій Судъ, Полиція, Почтовая контора и конная станція, квартира Предводителя Дворянства и его Канцелярія, а также множество частныхъ зданій сдѣлались добычею пламени столь внезапно, что едва успѣли вынести изъ нихъ нѣкоторыя дорогія вещи.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 25 Июня.

Эрцгерцогъ Іоаннъ прибылъ сюда сегодня, въ вождѣльномъ здравіи.

— Третьяго дня по утру проѣхалъ черезъ нашъ городъ, съ чрезвычайною поспѣшностію, венгерскій палатинъ, эрцгерцогъ Стефанъ, въ Инсбрукъ. Это путешествіе состоитъ, говорятъ, въ связи съ присутствіемъ пребывающаго тамъ кроатскаго Бана.

— По полученнымъ достовернымъ извѣстіямъ изъ Праги, нынѣ сдѣлалось очевиднымъ, что пражское возмущеніе было слѣдствіемъ давно уже существовавшего и широко распространеннаго богемскаго заговора, который былъ въ тѣсной связи съ иллирійскими смятеніями.

— Отправленная отсюда депутація въ Прагу, для разслѣдованія тамошнихъ событій, возвратилась въ Вѣну, и представила отчетъ своего посольства. Повсюду она встрѣчала самыя враждебныя чувствованія со стороны войскъ и австрійскихъ властей, противныхъ настоящему духу вѣнскихъ жителей. Гусары вездѣ кричали на нихъ: а вы здѣсь вѣнскіе собаки! Даже нѣкоторые офицеры невнимательно обращались съ ними. Въ пражскомъ замкѣ, куда они съ трудомъ добрались, гр. Валлмоденъ принималъ отъ нихъ полномочіе, всматривался въ подписи и дѣлалъ свое замѣчаніе на счетъ Фишгофема и Пиллерсдорфа. Когда привели ихъ къ Виндшгрецу, тотъ отозвался къ нимъ въ строгихъ выраженіяхъ. За симъ у нихъ взяли оружіе и арестовали въ комнатѣ. Спустя два дня имъ дозволили выходить, но оружія не отдали. Впрочемъ въ Прагѣ господствуетъ спокойствіе. Въ Старомъ-Городѣ чувствуютъ недостатокъ въ водѣ, ибо Виндшгрецъ велѣлъ разрушить водохранилище.

— Папскіе посланники Моричини и Виле-Прела предложили заключить перемиріе съ Италією, которое

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 8-go Czerwca, otrzymują dymisyą na własną prośbę: Grodzieński Gubernialny Śirapezy Spraw Kryminalnych. Radzca Dworu *Chojceki*, i Sędzia Powiatowy Witebski, Assesor Kollegialny *Reksé*.

P. Minister Narodowego Oświecenia, doniósł pod dniem 31 Maja, Rządzącemu Senatowi, że powróciwszy do St. Petersburga objął znowu, z Najwyższego zezwolenia, zarząd Ministerstwa Narodowego Oświecenia.

Włodzimierz, 26 maja.

O godzinie 3-jej z południa, miasto nasze zostało nawiedzone straszną, oddawna niedoświadczaną klęską. Najładniejsza, najprzemysłowsza, najcieńsza część miasta, dotknięta została pożarem, który, pomimo natężonych usiłowań wojska i straży ogniowej, oraz najczynniejszych rozporządzeń P. Naczelnika Gubernii, szłyko się rozparł po ścieśnionych zabudowaniach, i trwał do godziny 7-jej w wieczór, zniszczywszy 32 domy, z kt. rych 18 murowanych, a 14 drewniany h.

Tylekroć już od ognia zniszczone i zaledwo z gruzów powstające miasto w Gubernii Wołyńskiej Łuck, dnia 2 Czerwca nową i straszną klęską w przeciagu godzin kilku poniosło. Pożar, wszczęty około południa, w jednej chwili rozrzucony w miejsce kilka, w bliskości kościoła XX. Trinitarzy objawszy domostwa drewniane, posunął się (pomimo ratunku, jakim stojący tu półk pieszy Odesski czynnie się zajął) ulicą ku kościołowi i klasztorowi XX Bernardynów. Wszystko co stało w tym rzędzie i same dachy kościoła i klasztoru XX. Bernardynów, poszły w perzynę. Domy Sądu Ziemskiego, Policji, Poczty listowej i konnej, mieszkanie Marszałka i Kancellarya, mnóstwo rozmaitych budowli prywatnych zgorzały tak, że ledwie z nich uratować było można co kosztowniejszego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, 25 czerwca.

Arcy-Xiąże Jan, przybył wczoraj, w požadaném zdrowiu, do tutejszej stolicy.

— Onegdaj rano, przejeżdżał tędy w największym pośpiechu Palatyn Węgier, Arcy-Xiąże Stefan, udając się do Inspruku. Podróż ta ma być w związku z bytnością bawiaącego tam Bana Kroacyi.

— Według otrzymanych wiarogodnych doniesień z Praги, jawnem się okazało, że powstanie w Pradze było następstwem dawno przedtem istniejącego, daleko rozgążonego spi-ku Czeskiego, który był w ścisłym związku z rozruchami Illiryjskimi.

— Wysłana ztąd deputacya do Praги, dla zbadania tamecznych wypadków, po powrocie do Wiednia zdała sprawę z poselstwa swego. Wszędzie spotykały ją najnieprzyjajniejsze uczucia ze strony wojska i władz Austryackich, przeciwnych obecnemu duchowi mieszkańców Wiednia. Huzary wołali na nich: „mamy was tu, wy psy Wiedeńskie!“ Nawet niekterzy oficerowie surowo się z nimi obchodzili. Na zamku Pragskim, do którego drogę torować sobie musieli, Hr. Wallmoden odebrał od nich pełnomocnictwo, przyglądał się ironicznie podpisom, i robił uwagi nad Fischhofem i Pillersdorffem. Gdy ich przyprowadzono do Windischgrätz, przemawiał do nich w ostrych wyrazach. Następnie odebrano deputowanym bron i uwięziono ich w pokoju. Po dwóch dniach otrzymali pozwolenie wyjścia, ale im bronie nie oddano. Zresztą w Pradze panuje spokojność. W Starem-Mieście brak wody, gdyż Windischgrätz kazał zburzyć wodociąg.

— Posłowie Papieżcy Morichini i Viale-Preła zaproponowali zawieszenie broni z Włochami, które Baron Wes-

баронъ Вессенбергъ принялъ и отправилъ къ Радецкому съ соответственными предписаніями. Въ Вѣнской газетѣ жалуются, что чрезъ это прекращаются только что начавшіяся съ энергіею военныя дѣйствія, и восклицаютъ: слѣдуетъ-ли намъ терять время въ совѣщаніяхъ и протоколахъ, пока наконецъ сдѣлается невозможнымъ получить честный миръ.

— Ольмуцкій военный судъ издалъ наконецъ приговоръ по дѣлу бывшаго коменданта крѣпости Венеціи. Графъ Цихи приговоренъ къ смертной казни, и военное министерство представило сей приговоръ на утверждение Императора. Бывшій венеціанскій губернаторъ, гр. Пальфи, менѣе, повидимому, виновный, будетъ лишень пенсіи.

— Отъ генерала артиллеріи графа Нюгента получено по телеграфу изъ Сиали донесеніе, о сдачѣ 25 с. м., въ 9 часовъ утра, крѣпости *Palma-Nuova*, вслѣдствіе чего, кромѣ пріобрѣтенія значительнаго количества военныхъ припасовъ, возстановлено сообщеніе на этой линіи.

Прага, 22 Іюня.

Князь Виндингрецъ издалъ прокламацію, въ которой изъявляетъ свою признательность за присланные ему изъ разныхъ провинцій и изъ за-границы благодарственные адреса, равно изъявленную ему признательность депутатами за усмиреніе возникшихъ въ послѣднее время смутеній, объявляя притомъ, что онъ прибѣгнулъ къ оружію не для борьбы партій въ дѣлѣ народномъ, но для усмиренія явнаго мятежа.

— Начальникъ Богеміи гр. Туизъ издалъ, 21 с. м., прокламацію къ жителямъ, въ коей изъявляя низкіе и предательскіе способы мятежниковъ къ склоненію на свою сторону народа, убѣждаетъ жителей повиноваться закону, сохранять миръ и спокойствіе.

— Изъ знатныхъ особъ славянскаго происхожденія, содержатся подъ арестомъ въ здѣшней крѣпости: гр. Букуа, Ностицъ, Деймъ, баронъ Виллави, докторъ Троянъ и Г. Рунпертъ. Военное положеніе не отмѣнено; а отправленная въ Вѣну богемская депутація еще не возвратилась.

Инсбрукъ, 24 Іюня.

Вчера, во-все неожиданно прибылъ сюда эрцгерцогъ Стефанъ, съ двумя Венгерскими министрами, Шехени и Кетвель.

— Кроатскій Банъ баронъ Јеллашичъ, послалъ 20 с. м. къ кроатскимъ войскамъ объявленіе о томъ, что онъ принятъ былъ Императоромъ, и что эрцгерцогъ Іоаннъ пришелъ на себя посредничество для возстановленія согласія между Венгеріею и Кроаціею, съ пользою для сей послѣдней. Въ заключеніе баронъ Јеллашичъ приглашаетъ соотечественниковъ своихъ сохранять порядокъ и спокойствіе.

Венгерія. Пестъ, 20 Іюня.

Иллирійско-Сербское возстаніе получаетъ все болѣе и болѣе грозный видъ. Вчера прибылъ сюда курьеръ изъ баксовскаго комитета съ требованіемъ скорѣйшихъ подтвержденій про вѣ мятежниковъ. Пестскому комитату предписано выслать 10,000 человекъ подвижной національной гвардіи. Вѣл сербская и кроатская граница а также Сирмія, находится въ движеніи. Отъ римскихъ укрѣпленій до Таменица при Карловице, тянется укрѣпленный лагерь 20,000 мятежниковъ. Значительнѣйшая часть ихъ состоитъ изъ пограничныхъ жителей, воинственность которыхъ весьма известна. Они имѣютъ цѣль 10 орудій и снабжены аммунициею и припасами. О Венгеріи и венгерскомъ министерствѣ Сербы не хотятъ и слышать, и принимаютъ повелѣнія только собственнаго своего временнаго національнаго комитета. Правительственный комиссаръ и петербургскій комендантъ Грабовскій не можетъ успѣшно дѣйствовать противъ мятежниковъ, и потому вынужденъ былъ заключить съ ними перемиріе на 2 недѣли. Главное требованіе настоящаго временнаго національнаго комитета состоитъ въ томъ, чтобы изъ сербской части баната и военной границы образовано было особое, независимое отъ Венгеріи воеводство (Палатинатъ), подъ начальствомъ избраннаго уже воеводы полковника Шполкача, и соединено было съ Кроаціею, Далмаціею и Славоніею.

Дополненіе. Разнесся слухъ, что въ Великой Тигвидѣ произошла уже битва между мятежниками и войсками, и что послѣдніи были побѣждены. Однако это требуетъ подтвержденія.

senberg принялъ и стосовне Радецкиему послалъ розказы. *Gazeta Wiedenska* нарѣка, że w ten sposób iadzie się tam a zaledwie z niejaką energią rozpoczętym działaniom wojennym, i woła: Czyż mamy czas tracić na konferencyach i protokółach, aż nareszcie niepodobnem będzie zaszczytny wywalczyć pokój?

— Садъ военный въ Оломуціи выдалъ наreszcie wyrokъ w sprawie byłego komendanta twierdzy Weneeyi: Hr. Zichy został na śmierć skazany; ministerswo wojny przedstawiło Cesarzowi wyrok ten do zatwierdzenia. Były Gubernator Weneeyi, Hr. Pallfy, który zdaje się być mniej skompromitowany, ma być bez pensji oddalony.

— Depeszą telegraficzną otrzymano tu z Gilly, od Jenerala artylleryi, Hr. Nugent, zawiadomienie, że twierdza Palma-Nuova, w d 25, o godzinie 9-jej z rana, poddała się; w skutku czego, nie tylko kosztowne materiały wojenne wpadły znou w nasze ręce, ale nawet linia komunikacyjna wojska zupełnie będzie swobodną.

Прага, 22 czerwca.

Xiążę Windischgrätz wydal odczwę, w której, dziękując za nadesłane mu z różnych części prowincyi i z zagranicy adressa dziękczynne, oraz za wynurzone podziękki przez delegowanych, za przytłumienie zaszytych w ostatnim czasie zamieszek, oświadcza, że nie dla walki stronnicej w rzeczy narodowosci użył mocy oręża, ale dla ukrócenia jawnego rokoszu.

— Prezydent prowincyi Czeskiej, Hr. Thun, wydal d. 21 odczwę do mieszkanców, w której wykazując, jak niegodziwych i podstępnych środków używali wichrzyciele do uwiedzenia na swą stronę ludności, zachęca do posłuszeństwa prawu, do zgody i pokoju.

— Ze Sławiańskiiej arystokracji dotychczas są uwięzieni w zamku tutejszym: Hr. Bonquet, Nostitz, Deym, Baron Villani, Dr. Trojan i P. Ruppert. Prawo wojenne obowiązuje tu dotychczas, a deputacja Czeska, wysłana do Wiednia, jeszcze nie powróciła.

Инсбрукъ, 24 czerwca.

Wczoraj przybył tu niespodzianie Arcy-Xiążę Stefan, z dwoma Ministrami Węgierskimi: St. Szechenyi i Cötvös.

— Ban Kroacyi Jellachich wydal ząd, po d. 20 b. m., do wojsk Kroackich we Włoszech, odczwę, w której oświadcza, że Cesarz tyle był łaskaw, iż mu udzielił posłuchanie i zapewnił, że w osobie Arcy-Xiącia Jana obrał pośrednika, dla załatwienia nieporozumień, zachodzących między Węgrami i Kroacyą, w sposób dla tój ostatniej korzystny. — Далѣј, Baron Jellachich zachęca spóziomków do zachowania w całym kraju porządku i pokojności.

ВѢГРЫ. Пестъ, 20 czerwca.

Powstanie Illiryjsko-Serbkie występuje w coraz groźniejszej postaci. Wczoraj przybyła tu sztafeta z Komitatu Bekeseńskiego z żądaniem najspieszniejszej pomocy przeciw powstańcom. Komitat Peszteński wezwany został o wysłanie 10,000 ruchomej gwardyi narodowej. Cała Serbska i Kroacka granica wojskowa, oraz Syrmia, są w powstaniu. Od szanow. Bzymskich aż do Tamenic, pod Barłowaczami, ciągnie się warowny obóz 20,000 powstańców. Większa ich część składa się z mieszkanców pogranicznych, których żołnierska odwaga powszechnie jest znana. Mają także 10 dział i dostatecznie w amunicyą są zaopatrzeni. O Węgrzech i ministerstwie Węgierskiem, Serbowie ani słyszeć nie chcą, i przyjmują rozkazy tylko od swego własnego tymczasowego Komitetu Narodowego. Kommissarz rządowy, Feldm.-Porucznik Hrabowsky, Komendant Peterwaradynu, jest przytém za słaby, aby przeciwko powstańcom mógł co stanowczego przedsięwziąć, i dla tego ujrzał się zmuszonym do zawarcia z nimi zawieszenia broni na 2 tygodnie. Głównym żądaniem tymczasowego Komitetu narodowego jest, aby z Serbskiej części Banatu i Pogranicza Wojskowego utworzone było oddzielne, od Węgiei niezależne województwo (Palatynat) pod obranym już Wojewodą, Polkownikiem Szpolikacz, i połączone było z Kroacyą, Dalmacyą i Sławonią.

Dopisek. Rozchodzi się wieść, że w Wielkiej Tigrindzie przyszło już do bitwy pomiędzy powstańcami i wojskiem, i że ostatnie zostało pokonane. Potrzebuje to jednak potwierdzenia.

По разе казамъ личнаго свидѣтеля, о событіяхъ при Карловицѣ, сообщаютъ слѣдующее: 12 Июня, баронъ Грабовскій отправилъ значительный отрядъ пѣхоты съ конницею и нѣсколькими орудіями въ Карловице, для распушенія тамошняго сербскаго комитета. Когда сдѣланное симъ отрядомъ воззваніе осталось безъ успѣха и опредѣленный срокъ миновалъ, того же дня началось бомбардированіе города; но Сербы и Сирмианцы остались побѣдителями и заставили непріятеля отступить къ Петервардену съ большимъ урономъ. Кордонъ надъ Савою и Дунаемъ имѣеть быть уничтоженъ и отведенъ на венгерскую сторону. Волненіе во всей странѣ ужасное, и число вооруженныхъ значительно.

Франція.

Парижъ, 26 Июня.

Journal des Débats отъ 24, 25 и 26 Июня подтверждаетъ извѣстія, сообщенныя нами изъ нѣмецкихъ газетъ. Парижъ былъ въ теченіи 4 дней позорищемъ ужаснаго, кровопролитнаго междоусобія, котораго причины и цѣль въ подробности неизвѣстны. 23-го числа происходила жесточайшій бой сперва на бульварахъ, и въ соседственныхъ улицахъ, также на новомъ мосту и на Гревской площади, а потомъ въ частяхъ города, лежащихъ на лѣвомъ берегу Сены, въ тѣсныхъ улицахъ Сенъ-Жакъ, ла-Гарпъ, Суфло. Члены національнаго собранія Биксио, Клеманъ-Тома, генераль Бедо, генераль Дамемъ были ранены. Вновь сформированная городская стража много потеряла. 24-го числа съ самаго утра движеніе экипажей и пѣхоты почти на всѣхъ улицахъ Парижа было остановлено, и сообщеніе между частями, раздѣляемыми Сеною, прервано. Бой начался съ утра, и продолжался безпрерывно. Мятежники, числомъ отъ двадцати до тридцати тысячъ человекъ, снабженные ружьями и достаточнымъ количествомъ патроновъ, сходились со всѣхъ сторонъ къ берегу Сены, чтобъ занять префектуру полиціи и ратушу, и оттуда, какъ изъ центра, действовать по остальнымъ частямъ города. Военный министръ, генераль Кавеньякъ, которому дано было неограниченное начальство по военной и гражданской части, уничтожилъ исполненіе этого плана, и отбилъ всѣ атаки. Пушечная и ружейная пальба продолжалась весь день. Национальная гвардія парижская и подвижная действовали съ мужествомъ и самоотверженіемъ. Пѣхота и кавалерія арміи брали приступомъ баррикады, и разогнали толпы мятежниковъ. Всѣ они соревновали въ усердіи и неустрашимости. Къ вечеру огонь затихъ. Мятежники были отбиваемы повсюду, и казалось, отказывались отъ дальнѣйшаго сопротивленія. Въ теченіе дня и вечеромъ прибыли въ Парижъ значительныя подкрѣпленія регулярнаго войска и національной гвардіи изъ соседственныхъ департаментовъ. Другія идутъ. Тысячи арестантовъ наполняютъ префектуру полиціи, ратушу и Тюльерскій дворецъ. Въ восемь часовъ вечера происходила еще сильная перестрѣлка въ Тампльскомъ предмѣстіи и въ улицѣ св. Лудовика, (*au marais*). Генераль Кавеньякъ поручилъ генералу Перро (*Ferrot*) главное начальство надъ національною гвардіею сенскаго департамента. Г. Кавеньякъ обнародовалъ пять прокламаций: національной гвардіи, арміи, мятежникамъ, гражданамъ Парижа и подвижной національной гвардіи. Национальное собраніе также обнародовало прокламацию національной гвардіи, въ которой сказано между прочимъ: „Чего жъ они (мятежники) хотятъ? Они хотятъ безначалія, пожара, грабежа. Соединимся всѣ для обороны нашей удивительной (*admirable*) столицы!“

Во все это время національное собраніе засѣдало съ утра до вечера, съ небольшими перемежками для отдыха. 24-го, исполнительная коммиссія, получалъ тревожныя извѣстія о положеніи города, рѣшилась отправиться на мѣсто сраженія. Г. Ламартинъ оставилъ національное собраніе около 5-ти часовъ, и всѣ министры отправились съ нимъ. Собраніе опредѣлило единогласно принять на попеченіе казны сиротъ и вдовъ падшихъ своихъ защитниковъ; потомъ утвердило декретъ, которымъ вся исполнительная власть поручается генералу Кавеньяку, и Парижъ объявляется состоящимъ въ осадномъ положеніи. Послѣдній пунктъ возбуждалъ жаркое сопротивленіе, но былъ принятъ большинствомъ. Г. Жюль Фавръ предложилъ прекра-

Według opowiadania racznego świadka, donoszą o wypadkach pod Karłowaczami co następuje: „Dnia 12 czerwca, Baron Grabowski wysłał znaczny oddział piechoty z trochę jazdy i kilku działami do Karłowacz, dla rozwiązania tamiecznego Komitetu Serbskiego. Gdy wezwaniu jego nie czyniono zadosyć, i oznaczony termin upłynął, zaczęło się tegoż dnia bombardowanie miasta. Atoli Serbowie i Syrmianie zostali zwycięzami i zmusili nieprzyjaciela cofnąć się do Peterwaradynu z wielką stratą. Korдон nad Sawą i Dunajem ma być zniszczony i na stronie Węgierską przeniesiony. Wzburzenie jest w całym kraju okropne, a liczba uzbrojonych znaczna.“

FRANCYA.

Paryż, 26 czerwca.

Journal des Débats z d. 24, 25 i 26 czerwca potwierdza wiadomości, któreśmy udzieliли już z gazet niemieckich. Paryż był w ciągu czterech dni widownią strasznej, krwawej wojny domowej, której cel i przyczyny nie są jeszcze dokładnie wiadome. Dnia 23 toczył się zawzięty boj na przód na bulwarach i w ulicach przyległych, także na Nowym Mieście i na Placu de la Grevé, a potem w częściach miasta, leżących na lewym brzegu Sekwany, w wąskich ulicach St. Jacques, La-Harpe i Soufflan. Członkowie Zgromadzenia Narodowego Bixio, Clément-Thomas, Jenerał Bedeau, Jenerał Damesme, zostali ranieni. Nowo utworzona gwardya municypalna wiele ucierpiała.—Dnia 24, już od samego rana, krazenie pojazdów i pieszych prawie na wszystkich ulicach, jako też wszelkie stosunki między częściami miasta, przez Sekwanę rozdzielonemi, zostały przerwane. Walka zaczęła się od rana i trwała bez przerwy. Buntownicy, w liczbie od 20 do 30,000, opatrzeni w broń i dostateczną ilość ładunków, zbiegali się zewsząd nad brzeg Sekwany dla zajęcia Prefektury Policyi i Ratusza, aly ztamtąd, jako ze środka, działać na inne części miasta. Atoli Minister wojny, Jenerał Cavaignac, któremu poruczono nieograniczoną cywilną i wojskową władzę, zniweczył plan rokoszan i odparł wszystkie ich napady. Ogień z dział i broni ręcznej nie ustawał przez dzień cały. Gwardya narodowa Paryżka i gwardya ruchoma działały z uśmiechem i poświęceniem. Piechota i jazda regularna zdobywały szturmem barrikiady i rozpędyły tłumy buntowników. Wszystkie te wojska odzierały się gorliwością i odwagą. W wieczorowi strzelano uciębło. Buntownicy zewsząd byli odarci, i zdawało się, że zaniechali dalszego oporu. W ciągu dnia i wieczorem przybyły do Paryża znaczne posiłki wojska regularnego i gwardyi narodowej z sąsiednich departamentów, i nowe jeszcze są w drodze. Tysiące pojmanych więźniów napelniają Prefekturę Policyi, Ratusz i pałac Tuilleries. O godzinie 8-jej wieczorem trwał jeszcze silny ogień na przedmieściu Temple i na ulicy św. Ludwika, (*au marais*). Jenerał Cavaignac polecił Jenerałowi Ferrot głównie dowództwo nad gwardyą narodową departamentu Sekwany. Cavaignac wydał pięć odezw: do gwardyi narodowej, do wojska, do rokoszan, do mieszkańców Paryża i do ruchomej gwardyi narodowej. Zgromadzenie Narodowe ogłosiło także odezwę do gwardyi narodowej, w której między innymi powiedziano: „Czegoż chcą ci rokoszanie? Chcą Iezrządu, pozogi, łupiczy. Połączmy się tedy wszyscy dla obrony naszej przeucnej (*admirable*) stolicy!“

Przez cały ten czas Zgromadzenie Narodowe radoowało od rana do wieczera, z namami tylko przerwani dla odpoczynku. Dnia 24, Kommissya Wyklawcza otrzymując niepokojące wiadomości o stanie miasta, postanowiła udać się na mjejsce walki. P. Lamartine opuścił Zgromadzenie Narodowe około godziny piątej, i wszyscy Ministrowie wraz z nim wyszli z sali posiedzeń. Zgromadzenie uchwaliło jednomyślnie przyjąć pod opiekę Rządu sieroty i wdowy poległych chrzciców porzeczku; następnie zatwierdziło dekret, mocą którego, wszelka władza wykonawcza porucza się Jenerałowi Cavaignac, a Paryż ogłasza się za będący w stanie oblężenia. Ostatni punkt wywołwał żywy opór, został jednak przyjęty znaczną większością. P. Jules Favres wniósł, aby zawieszono czynno-

тять дѣйствія несподвижной комиссіи, но это предложеніе не было принято. Между тѣмъ члены исполнительной комиссіи сами (Араго, Ледру-Ролленъ, Гарнье-Пажесъ, Мари и Ламартина) приехали въ собраніе письмо на имя президента, въ которомъ сложили съ себя обязанности свои. Національное собраніе разошлось по всему городу человекъ шестидесятъ своихъ членовъ, для способствованія успѣхамъ національной гвардіи, и для донесенія ему о ходѣ происшествій.

25-го числа поутру бой прекратился на лѣвомъ берегу Сены. Предмѣстія Сентъ-Жакъ и Сентъ-Миссо успокоились, и патрули ходили въ нихъ безпрепятственно. Въ шестомъ часу мэръ Парижа (Маррасть) донесъ собранію, что взяты сильныя баррикады на всемъ протяженіи отъ ратуши до улицы Сентъ-Антуанской. Митейники захѣли почти во всехъ домахъ, и стрѣляли изъ оконъ. Весь этотъ кварталъ превратился въ крѣпость. Сверхъ того, мятежники, посредствомъ проломовъ въ стѣнахъ, соединяющихъ дома одни съ другими, открыли для себя внутрення сообщенія, такъ, что въ случаѣ нужды могли собираться въ большомъ количествѣ на угрожаемый пунктъ. Каждый домъ нужно было брать приступомъ. Въ госпиталяхъ были наполнены ранеными, и кровь текла по улицамъ ручьями. Въ десятомъ часу мятежъ ограничивался только Сентъ-Антуанскимъ предмѣстіемъ. Но эти выгоды были куплены дорого: многіе члены національнаго собранія пали; генераль Негри убитъ при атакѣ одной баррикады, въ то время, какъ онъ подошелъ къ ней, и пригласилъ мятежниковъ къ сдачѣ.

На другой день 26, въ половинѣ девятаго часа утра, президентъ національнаго собранія Сенаръ объявилъ, что дѣйствія противъ мятежниковъ идутъ успѣшно. Въ окрестностяхъ ратуши и въ Тампльскомъ предмѣстіи мятежъ прекращенъ совершенно. Битва продолжается только въ Сентъ-Антуанскомъ предмѣстіи. Утромъ въ шестомъ часу являлись къ президенту депутаты этого предмѣстія, и предлагали условія къ примиренію, съ заключеніемъ перемирія. Имъ объявлено было, чтобъ они снесли баррикады и сдались безусловно. Они вновь явились въ седьмомъ часу съ другими предложеніями: не предлагали условій, а только просили перемирія. Бывшій притомъ генераль Кавеньякъ объявилъ имъ рѣшительно, что не принимаетъ ни какихъ предложеній, и требуетъ безусловной сдачи; что при мѣрахъ принятыхъ имъ, предмѣстіе не можетъ долго держаться; что генералы Ламорисьеръ и Перро, съ сильною артиллеріею окружили его, и скорѣе превратятъ въ развалины, нежели примутъ какія бы то ни было условія. Имъ данъ былъ срокъ до десяти часовъ. Засѣданіе было возобновлено въ половинѣ 12 часа. Президентъ поспѣшно взошелъ на кафедру, и громко провозгласилъ: „Предмѣстіе Сентъ-Антуанское сдалось безусловно. Это извѣстіе привезено сію минуту адъютантомъ генерала Кавеньяка. Лишь только, въ назначенный срокъ, генералъ Ламорисьеръ и Перро приступили къ дѣйствіямъ, явился парламентаръ. Предмѣстіе занято тремя батальонами.“ Президентъ сообщилъ вмѣстѣ собранію о геройскомъ самопожертвованіи парижскаго архіепископа и о полученіи имъ опасной раны. Извѣстіе это произвело глубокое впечатлѣніе.

Посреди сихъ происшествій, національное собраніе утвердило слѣдующіе декреты: 1) Отпустить министру внутреннихъ дѣлъ три милліона франковъ на вспоможеніе жителямъ Парижа, нуждающимся въ помощи, по случаю прекращенія всѣхъ занятій и сношеній. 2) Отсрочить на пять дней въ Парижѣ и въ департаментахъ, уплату по коммерческому векселю, коимъ срокъ миновалъ съ 23 до 27 Іюня. 3) Всякой, кто будетъ взятъ съ оружіемъ въ рукахъ, немедленно ссылается въ ссылку за море; но люди, уличенные въ злодѣянія, исключаются изъ сей мѣры. 4) Обыскать всѣ дома для отобранія оружія у тѣхъ, кто не находится на службѣ и не является на сборъ. 5) Закрыть всѣ опасныя клубы. 6) Назначить комитетъ для изслѣдованія нитей сего мятежа, имѣющаго связь съ возмущеніемъ 15-го Мая. 6) Ограничить свободу тисненія.

— Редакторъ газеты *La Presse*, Эмиль Жирарденъ содержится въ Консіержери въ строгомъ заключеніи. Даже женѣ его воспрещено сноситься съ нимъ. Его обвиняютъ въ участіи въ мятежѣ; арестованъ также морской офицеръ и со трудникъ газеты *Democratie pacifique*, Г. Дефлоттъ. Эмиль-Жирарденъ посаженъ подъ арестъ, и изданіе его, *la Presse*, остановилось.

— и Комиссіи Выканавезей, але ten wnisek został odrzucony. Tymczasem sami członkowie Władzy Wykanawezej (Arago, Ledru-Rollin, Garnier-Pagés, Marie i Lamartine), przystali do Zgromadzenia pismo pod adresem Prezydenta, w którym składają swoje obowiązki. Zgromadzenie Narodowe wysłało z pomiedzy siebie około sześćdziesięciu swoich członków, dla zachęcania wszędzie gwardyi narodowej i udzielania mu wiadomości o biegu wypadków.

Dnia 25, bój ustał już od rana na lewym brzegu Sekwany. Przedmieścia Saint Jacques i Saint Marceau stały uspokojone, i patrole krążyły w nich bez przeszkody. O godzinie 6-jej, Mer Paryża, P. Marrast, donosił Zgromadzeniu Narodowemu, że zdobyte zostały wszystkie barrikiady na całej przestrzeni od Ratusza do ulicy S. Antoniego. Buntownicy zajęli byli wszystkie domy i strzelali z okien. Cała ta część miasta zamieniona była w jedną fortecę. Na to, buntownicy, za pomocą wyłamów w ścianach, łączących domy jedne z drugimi, potwierkali sobie komunikacye wewnętrzne, tak, iż w razie potrzeby mogli się zebrać wszyscy na punkt zagrożony. Każdy dom trzeba było brać szturmem. Wszystkie szpitale napełnione są ranionymi; krew ryszotkami ciekła po ulicach. O godzinie 10, bunt ograniczał się już tylko do przedmieścia S. Antoniego. Korzyści te okupiono drogo: wielu członków Zgromadzenia Narodowego poległo. Jenerał Negrier zginął przy szturmie barrikiady, właśnie w chwili, gdy zbliżywszy się do niej, zachęcał buntowników do złożenia broni.

Nazajutrz, 26 czerwca, o pół do dziewiątej z rana, Prezydent Zgromadzenia Narodowego, Senard, oznajmił, że działania przeciw rokoszanom idą pomyślnie. W bliskości Ratusza i na przedmieściu Temple bunt został zupełnie stłumiony. Bój tylko trwa jeszcze na przedmieściu St. Antoniego. Z rana o godzinie 6-jej przybyli do Prezydenta deputowani z tego przedmieścia i podawali warunki do ugody, współ z zawarciem zawieszenia broni. Oświadczono im, aby niezwłocznie uprzątnęli barrikiady i poddali się bezwarunkowie. Powrócili znowu o godz. 7-jej z innemi przełożeniami: nie podawali już warunków, ale prosili tylko o zawieszenie broni. Obecny przy tém Jenerał Cavaignac, oświadczył im stanowczo, że nie przystąpi do żadnych układów, i że wymaga naprzd bezwarunkowego poddania się, dodał przytém, że w skutek środków przezeń przedsięwziętych, przedmieście długo ostać się nie może; że Jenerałowie Lamorieiere i Perrot opasali je z mocną artylleryą, i prędzej je zamienią w gruzy, niżliby mieli przyjąć jakiegokolwiek warunki. Za termin poddania się oznaczono im godzinę dziesiątą. — Zawieszono na czas posiedzenie rozpoczęło się znowu o godzinie pół do dwunastej. Prezydent śpiesznie wszedł na mównicę, i donośnym głosem obwieścił: iż przedmieście St. Antoniego poddało się bezwarunkowie. Wiadomość tę przywiózł w tój chwili adjutant Jenerała Cavaignac. Jak skoro, o oznaczonej godzinie, Jenerałowie Lamorieiere i Perrot zaczęli się gotować do bombardowania, ukazał się Parlamentarz. Przedmieście pomienione zajęły trzy bataliony. Prezydent doniósł zarazem Zgromadzeniu o bohaterskim poświęceniu się Arcybiskupa Paryżskiego i odniesionj przezeń niebezpiecznej ranie. Wiadomość ta sprawiła głębokie wrażenie.

Śród tych wypadków, Zgromadzenie Narodowe obradując bez przerwy, przyjęło następujące uchwały: 1) Udzielić Ministrowi spraw wewnętrznych trzy miliony franków dla wsparcia mieszkańców Paryża, potrzebujących pomocy, z powodu zawieszenia wszelkich zatrudnień i komunikacyi. 2) Odroczyć na pięć dni w Paryżu i departamentach wypłatę wełw handlowych, których termin przypada między 23 a 27 czerwca. 3) Każdy, pojmany z bronią w ręku, niezwłocznie zostanie wysłany za morze na wygnanie; ludzie przekonani o zbrodni, wymują się od tego postanowienia. 4) Nakazać przetrzaśnięcie domów dla odebrania broni tym wszystkim, którzy nie należą do gwardyi narodowej lub nie stawili się na miejscu jej zebrań. 5) Zamknąć wszystkie niebezpieczne kluby. 6) Wyznaczyć Komitet dla wykrycia wątku tego buntu, mającego związek z powstaniem d. 15 maja. 7) Ograniczyć wolność druku.

— Emil Girardin, Redaktor gazety *Presse*, siełzi w Conciergerie w ścisłym więzieniu. Nawet żonie jego nie wolno z nim korrespondować. Obwiniony jest o uczestnictwo w powstaniu. Uwieszony jest także Deflotte, officer marynarki i współ-redaktor dziennika *Democratie pacifique*. Zasługuje na uwagę, że dniami przed wybuchem buntu, Girardin umieścił w *Presse* artykuł następującej

Достоинно замѣчая, что накануне пылкого мятежа, онъ напечаталъ статью слѣдующаго содержания: „Короткій разговоръ. Пусть дѣла пойдутъ еще хуже! — Для чего! — Потому, что у насъ одно средство удержать власть, которая ускользаетъ у насъ изъ рукъ. — Какое? — Назначить диктаторомъ генерала Кавеньяка. — Да онъ перышительнѣе, слабѣе. — Нужды нѣтъ! Этого никто не знаетъ, и слабость эта замѣняется шестидесятью тысячами человекъ войска въ Парижѣ и въ окрестностяхъ. Ждемъ только случая; онъ скоро представится.“

— Кроме газеты *La Presse*, десять другихъ, новыхъ газетъ воспрещено издавать до дальнѣйшаго распоряженія, и станки ихъ опечатаны.

27 Июня.

Зала засѣданій собранія такъ окружена войсками, что походитъ на лагерь. Г. Сенаръ открылъ засѣданіе въ 11 часовъ утра, уведомляя членовъ, что спокійствие почти повсюду возстановлено въ Парижѣ, а равно, что возникшія въ тоже время смуты, въ нѣкоторыхъ провинціальныхъ городахъ совершенно усмирены. За сѣмъ депутаты приступили къ учрежденію комитета, которому поручено представить проектъ о попеченіи надъ семействами падшихъ воиновъ нѣтъ національной гвардіи и арміи; потомъ назначена была коммиссія для преданія землѣ съ надлежашею торжественностью тѣмъ защитниковъ законности и порядка, и прочитанъ былъ проектъ закона, составленный коммиссіею, которой поручено было предложить мѣры о ссылкѣ людей, захваченныхъ въ послѣднемъ мятежѣ. Проектъ сей слѣдующаго содержанія: 1) Въ видѣ мѣры для сохраненія безопасности, будутъ сделаны въ заморскія французскія владѣнія, кроме лежащихъ на Средиземномъ морѣ, лица, содержащіеся нынѣ подъ стражею, и участвовавшія въ мятежѣ 23 Июня и послѣдовавшихъ дней. 2) Слѣдствіе, начатое военными судами, будетъ продолжаться въ отношеніи къ тѣмъ, которые, по сему слѣдствію, окажутся предводителями, виновниками и пособителями къ мятежу, или раздававшими деньги. 3) Актомъ національнаго собранія будетъ опредѣленъ особенный образъ содержанія сосланныхъ. 4) Исполнительная власть имѣетъ безотлагательно заняться исполненіемъ сего декрета. Генералъ Лебретонъ требовалъ немедленнаго принятія сего мѣры, утверждая, что еще существуютъ большіе запасы, чему вскорѣ представится доказательство. Нѣкоторые члены, Пьеръ-Леру, Косидьеръ и др. находили эту мѣру слишкомъ поспѣшною, слишкомъ общею, но должны были уступить общему негодованію собранія на виновниковъ мятежа, угрожавшаго гибелью Парижу и всей Франціи. Въ вечернемъ засѣданіи проектъ закона былъ принятъ съ нѣкоторыми дополненіями: первый, позволено сосланнымъ брать съ собою свое семейство, если они того пожелаютъ; другимъ, положено предавать мятежниковъ военному суду и прекращенію безднаго положенія Парижа. Засѣданіе продолжалось до полуночи.

Въ *Journal des Débats* сообщаютъ подробности, о несчастномъ приключеніи съ архіепископомъ Парижскимъ. Пастырѣ этотъ, совѣщавшись предварительнѣе съ генераломъ Кавеньякомъ: будетъ ли умѣстно его посредничество, и получивъ удовлетворительный отвѣтъ, вмѣстѣ и предостереженіе объ опасности, отправился не колеблясь, въ сопровожденіи двухъ икаріевъ и парламентаря, на площадь кровопролитной борьбы. На пути спокойно повторилъ онъ слова изъ евангеліаго писанія, „*Pastor bonus dat animam suam pro ovibus suis*“. На бульварѣ сорвали съ дерева вѣтвь, и только втотъ знакъ мира предшествовалъ достопамятному пастырѣ, который вмѣстѣ съ двумя своими товарищами, взошелъ на баррикаду, съ которой за минуту до того парламентарь возвѣстилъ о его прибытіи мятежникамъ. Войска прекратили огонь, но лишь только архіепископъ произнесъ нѣсколько словъ къ мятежникамъ, послѣдовалъ выстрѣлъ, какъ кадетскій, сверху изъ окна, и онъ тяжело былъ раненъ. Это было послѣднее, къ возобновленію битвы. Въ *Commercespicateur*, что архіепископъ умеръ вѣчера вечеромъ, послѣ произведенной операціи; пуля повредила позвоночную кость. Узнавши, что рана смертельна и переноса невыносима, мученія, онъ все посвятилъ Богу за Францію и ея будущее и скончался со смиреніемъ и твердостью Христіанскаго ученика.

28 Июня.

Засѣданіе 28 июля открыто было въ полдень. Генералъ Шаггарнье, только что прибывшій изъ Алжира, находится въ залѣ, гдѣ господствуетъ презвы-

твѣеи: *Grôtk R zмова*. „Niech interessa idą jeszcze gorzej! — Dla czego? — Dla tego, że jeden tylko mamy środek utrzymania władzy, która nam zrak się wymyka. — Jakież? — Mianować Dyktatoremъ Generała Cavaignac. — Ależ on chwiejący się, on słaby! — Mniejsza o to! Tego nikt nie wie, a słabość jego podtrzyma sześćdziesiąt tysięcy wojska w Paryżu i w okolicach. Czekamy tylko zręczności, a ta wkrótce nadejdzie.“

— Oprócz dz. *La Presse*, dziesięć innych nowych dzienników zostały do dalszego rozkazu zakazane i prassy ich opieczętowane.

Дня 27 czerwca.

Сала посѣденъ Згромадження Народowego jest dzisiaj tak otoczona wojskiem, iż ma postać obozu. P. Senard utworzył posiedzenie o 11-ój, zawiadamiając deputowanych, że Paryż jest prawie zupełnie uspokojony, oraz, że rozruchy, wybuchłe jednocześnie w niektórych miastach prowincjonalnych, przytlumione zostały. Następnie, deputowani zajmowali się utworzeniem komitetu, mającego wypracować wniosek o upiece nad rodzinami poległych gwardzystów narodowych i żołnierzy; poczem wyznaczona została Kommissya dla uroczystego pogrzebania ciał poległych w obronie prawa i porzadku, i odczytano projekt do prawa, ułożony przez Kommissya, której poruczone było roztrząszenie środków względem deportacyi ludzi, pojmanyh podczas ostatniego buntu. Projekt ten brzmi jak następuje: Art. 1. Lin utrzymaniu powszechnego bezpieczeństwa, zesłani będą do Zamorskich Francuzkich osad, oprócz leżących nam Śródziemnem, osoby, znajdujące się obecnie pod strażą, i które miały udział w buncie d. 23 i następnym. Art. 2. Śledztwo, rozpoczęte przez sądy wojenne, ma się odbywać dalej względem tych, którzy, w ciągu tegoż śledztwa, okaże się, iż byli podżegaczami lub przywódcami buntu, albo też rozdawali pieniądze. Art. 3. Zgromadzenie Narodowe osobnym aktem oznaczy sposób postępowania z deportowanymi. Art. 4. Władza Wykonawcza zajmie się niezwłocznie wykonaniem tego postanowienia. — Generał Lebreton, żądał niezwłocznej uchwały tych środków, twierdząc, iż jeszcze istnieje złszy spisek, czego dowody wkrótce złożysz obiet. Niektórzy członkowie, jak *Pieter Lerou, Caussidiere* i inni, uważali przeciwnie ten środek za zbyt nagły i zbyt ogólny, musieli wszakże ustąpić powszechnemu oburzeniu Zgromadzenia przeciwko sprawcom buntu grożącego zagubą Paryżowi i całej Francji. Jakoż na posiedzeniu wieczornem, projekt powyższy przyjęty został z niektórymi dodatkami. Pierwszy z nich, dozwala deportowanym zabierać z sobą swoje rodziny, jeżeli one same żądają tego będą; drugi stanowi, iż buntownicy mają ulegać sądom wojennym, nawet po zdjęciu stami oblężenia Paryża. Posiedzenie skończyło się o północy.

Journal des Débats udziela bliższe szczegóły o nieszczęśliwym wypadku, jaki spotkał Arcybiskupa Paryżkiego. Dostojny ten Pasterz, poradziwszy się naprzód Generała Cavaignac, czy pośrednictwo jego może być stosownem, i otrzymawszy zadowolającą, ale razem i niecierpiącą niebezpieczeństw odpowiedzi, udał się, bez wahania, w towarzystwie dwóch tylko Wikaryuszów i Parlamentarza, na plac bratobójczej walki. W drodze rozmawiał spokojnie z tekstu pisma św. „*Pastor bonus dat animam suam pro ovibus suis*“. Hamano na dwubarze gałązkę z drzewa i ta tylko oznaka pokoju poprzedzała rozpoczęcie go Kapłana, który wraz ze swymi dwoma towarzyszami wstąpił na barikadę, z której przed chwila Parlamentarza przybyłe jego powstancem, obwieścił. Wojsko wstrzymało ogień, zaledwie jednak Kapłan przemówił kilka słów do wicherzycieli, wypadł strzał, jak się zdaje, zapow. okna, i ranę go niebezpiecznie. To było następne dalszej walki. *Commercespicateur* donosi, że Arcybiskup amant wporaj wieczorem, w skutek operacyi, która miała być dokonana. Rana miała naruszyć mlec pacierzowy. Dowiedziawszy się już o śmiertelności rany, i cierpiąc niewypowiedziane boleści, ofiarował wszystko Bogu za Francją i jej przyszłość, i umarł z pokojem i stałością Chrześcijańskiego Uczennika.

Дня 28 czerwca.

Posiedzenie d. 28 otwarte zostało o południu. Generał Changarnier przybył właśnie z Algieru znajduje się w sali, gdzie panuje nadzwyczajne wzburzenie. Wiado mo

чайное волнение. Известно, что Кавеньяк и все министры оставят свои должности. При жарких разговорах президент прочел письмо Халцедонского епископа, в коем он сообщает, что религиозная конгрегация в Никусе желает сопровождать инсургентов, которые высланы будут в изгнание на Маркизов остров. За сим президент прочел проект прокламации к французской нации, которая вызвала общия рукоплескания. Хотели узнать кто сочинитель ее, но президент не назвал его имени. В след за сим генерал Кавеньяк взошел на кафедру и сложил в собрании вверенную ему в минуты опасности чрезвычайную власть. После него вступил министр Флаконт, чтобы от имени всех своих товарищей подать мнение об отставке всего состава министерства. Президент предложил, чтобы определить изъятие благодарности государства генералу Кавеньяку, что и последовало с большим восторгом. Собрание приступило наконец к избранию новой исполнительской комиссии, должствующей состоять из министерского совета, в президенте которого предложил генерал Кавеньяк. Проект по сему предмету президент подвергнул балотировке, которою он вполне был утвержден. И так Кавеньяк назначен временным президентом правительства, до времени утверждения уложения; за несколько минут до начала балотировки, генерал Кавеньяк объявил, что осадное положение Парижа слѣдует продлить еще на несколько дней. При сем извѣщено было, что большая церемония погребения убитых, будет происходить в Пятицу, 30-го Июня.

Состав нового кабинета, образованного президентом Кавеньяком, слѣдующий: Сенар министр внутренних дел; Рекор министр публич. работ; Ламорисьер военный министр; Туре (из Алье) министр торговли; Рудин, министр финан. Бетмон министр юстиции; Бастид министр иностр. дел; Ле-Блань морской министр, Шамарне начальник национальной гвардии; Карно министр просвещения.

— 26-го Июня около полуночи национальная гвардия вела арестантов в Тюльерийский дворец, где содержатся многие из них. В темноте некоторые из сих арестантов, вырвав оружие из рук людей, провожавших их, бросились бѣжать, и стали отстреливаться. Вдруг большой бивак на дворе Тюльери стал под ружье, и началась перестрелка. Войска заняли все улицы, идущия к Сент-Оноре и на набережную. В смятении, происшедшем притом, убито и ранено несколько человек. Арестанты, содержащиеся в погребах Тюльерийского дворца, усиленно освободиться, но их удержали.

Опечатка. Берлинская газета исправляет сделанную ею опечатку. В проект французского уложения (См. 49 N. Вилн. Вѣстн.) вместо: „Президент может распустить национ. собрание.“ — должно читать: „не может распустить собрания.“

Г Е Р М А Н И Я.

Франкфурт на Майнѣ, 18 Июня.

На заседании германского национального собрания, 18 Июня, начались прения относительно образования временной центральной исполнительной власти. Большое число проектов по сему предмету поступило, которые отосланы в комитет для соображения. Комитет читал вчера доклад об них и представил проект закона, главные статьи коего слѣдующия: 1) До окончательнаго постановления правительственной власти для Германіи, имѣть быть образован союзный директоріат для исполнения сей верховной власти во всех общих делах германской нации. 2) Директоріат сей должен состоять из трех мужей, избранных германскими правительствами, и назначенных предварительному изъяснению согласія на них национальным собранием. Против сего проекта записалось 72 оратора, а в пользу 30. Преимущественно 2 я статья находит многих противников, требующих, чтобы не правительства, но национальное собрание избирало и назначало членов директоріата.

— Несколько депутатов предложило, в вид исправления к проекту коммиссии, чтобы временная исполнительная власть была вверена вместо трех му-

же Cavaignac и все министры зложить свои должности. Срод живых разговоров, Prezes odczytał list Biskupa Chalcedonskiego (in partibus), w którym tenże donosi, że religijna Kongregacya w Nicpus pragnie towarzyszyć powstańcom mającym się deportować na wyspy Marquesas. Następnie Prezes odczytał odezwę do ludu francuzkiego, która głośno wywołała klaski. Chciano wiedzieć kto jej autorem, ale Prezes zamilczał jego nazwisko. Tu Jenerał Cavaignac wstąpił na mównicę i złożył w ręce Zgromadzenia powierzoną sobie w chwilach niebezpieczeństwa nadzwyczajną władzę. Minister Flocon nastąpił po nim, aby w imieniu wszystkich swoich kolegów podać dymissyą całego ministerstwa. Prezes wniosł, aby uchwalić podziękowanie kraju dla Jenerała Cavaignac, co też z wielkim zapętem nastąpiło. Zgromadzenie przystąpiło nakoniec do wyboru nowej Wykonawczej Kommissyi która ma się składać z Rady Ministrów, na Prezesa której zaproponowano Jen. Cavaignac. Projekt w tej mierze podał Prezes pod głosowanie, które go w zupełności potwierdziło. Cavaignac jest zatem tymczasowym Prezydentem Rządu, aż do czasu przyjęcia stawy, z prawem mianowania Ministrów. Krótko przed głosowaniem oświadczył Jen. Cavaignac, że stan oblężenia Paryża należy jeszcze na kilka dni przedłużyć. Zawiadomiono przytém, że wielka uroczystość pogrzebowa poległych, oznaczona jest na Piątek, d. 30 czerwca.

Skład nowego gabinetu, mianowanego przez Prezydenta Cavaignac, jest następujący: Sennard, Minister spraw wewnętrznych; Recurt, Min. robot publicznych; Lamoriciere, Min. wojny; Thouret, (z Allier) Min. handlu; Goudchaux, Min. skarbu; Bethmont Min. sprawiedliwości; Bastide Min. spraw zagranicznych; Carnot, Min. oświecenia, Changarnier, Naczelný dowódca gwardyi narodowej; Le Blanc, Min. marynarki.

— Dnia 26 o północy, gwardya narodowa prowadziła jeńców do Tuilleryjskiego pałacu, gdzie są tymczasowo trzymani. Niektórzy z nich, korzystając z ciemności nocnej, wyrwawszy broń z ręki kilku gwardzistów, rzucili się do pieczki i zaczęli strzelać. Gwardya dała nawzajem ognia. Wielki biwak na dziedzińcu Tuilleryów wystąpił natychmiast do broni, i że wszystkich stron zaczęło się strzelanie. W tym zamieszaniu było wielu zabitych i rannych. Na ten hałas, massa jeńców w piwnicach Tuilleryów usiłowała się wydobyć, ale została pokonana.

Sprostowanie. Gazeta Berlińska prosi je popelnioną przez się omyłkę. W projekcie Ustawy Francuzkiej, (Ob. N. 49 Kur. Wileń.), zamiast: „Prezydent może rozwiązać Zgrom. Narodowe“ — powinno owszem być: „nie może rozwiązać Zgromadzenia“.

П Р Е М С У.

Frankfurt nad Menem, 22 czerwca.

Na posiedzeniu Niemieckiego Zgromadzenia Narodowego, d. 18 czerwca, zaczęły się z porządku dziennego rozprawy względem utworzenia tymczasowej centralnej Władzy Wykonawczej. Ogromną liczbę podano w tym przedmiocie projektów, które odesłano właściwemu Komitetowi do rozpatrzenia. Komitet zdawał wczoraj z nich sprawę i przedstawił projekt do prawa którego główne artykuły są: 1) aż do ostatecznego utworzenia władzy rządzącej dla Niemiec, ma być ustanowiony Dyrektoryat Związkowy do wykonywania tej najwyższej władzy we wszystkich wspólnych sprawach narodu Niemieckiego. 2) Dyrektoryat ten składać się ma z trzech mężów, których rządy Niemieckie wybiorą i po zgodzeniu się na nich przez Zgromadzenie Narodowe, za pomocą prostego głosowania bez rozpraw, za mianują. — Przeciwko powyższemu projektowi zapisało się 72 mówców, za nim zaś 30. Szczególniej punkt 2-gi znajduje wielu przeciwników, żądających, aby nie Rządy, ale Zgromadzenie Narodowe obierało samo i mianowało członków Dyrektoryatu.

— Kilku deputowanych zaproponowało jako poprawkę do wniosku Kommissyi, aby tymczasowa Władza Wykonawcza powierzona była zamiast trzem mężom, jednemu

жей, одному президенту, который в самом непродолжительном времени должен быть представлен национальному собранию, и последним утверждён.

27 Июня.

На сегодняшнем собрании германского национального собрания, послѣ десятидневныхъ прений по проекту образования центральной власти, приступили къ баллотировкѣ по отдѣльнымъ статьямъ измененнаго комиссіею проекта, и въ слѣдствіе сего приняли по большинству 3 голоса слѣдующія статьи проекта:

1) До окончательнаго образования правительственной власти для Германіи, имѣть быть введена временная центральная власть для всѣхъ общинъ дѣлъ германской націи.

2) Власть эта имѣть: а) совершать исполнительную власть по всѣмъ дѣламъ, касающимся общественной безопасности и благосостоянія германскаго союзаго государства; б) получить главное управленіе надъ всею вооруженною силою, преимущественно же назначать главныхъ начальниковъ ея; в) исполнять національное и торгово-политическое представительство Германіи, назначая для сего посланниковъ и консуловъ.

3) Составленіе уложенія исключено изъ дѣйствія центральной власти. (Баллотировка по дальнѣйшимъ статьямъ отсрочена до завтрашняго числа).

4) Относительно мира и войны, а также трактатовъ съ чужестранными державами, рѣшаетъ центральная власть съ согласія національнаго собрания.

5) Временная центральная власть предоставлена будетъ одному правителю государства (президенту—*Reichsverweser*), который будетъ избранъ национальнымъ собраніемъ.

6) Государственный правитель исполняетъ власть свою посредствомъ назначенныхъ имъ отвѣтственныхъ министровъ передъ национальнымъ собраніемъ. Всѣ его распоряженія чтобы имѣть силу, требуютъ контрастигирования по крайней мѣрѣ одного отвѣтственнаго министра.

7) Государственный правитель есть лице неотвѣтственное.

8) Объ отвѣтственности министровъ національное собраніе издастъ особый законъ.

9) Министры вправѣ присутствовать при совѣщаніяхъ національнаго собрания и произносить при семъ рѣчи.

10) Министры обязаны, по требованію національнаго собрания, являться въ оное и давать объясненія.

11) Министры пользуются правомъ подавать свои голоса въ національномъ собраніи только тогда, если избраны въ члены оного.

12) Государственный правитель не можетъ быть депутатомъ національнаго собрания.

13) Въмѣстѣ съ открытіемъ дѣйствія временной центральной власти, прекращается существованіе союзнаго сейма (*Bundestag*).

14) Центральная власть въ отношеніи приводимыхъ въ исполненіе мѣръ, должна сноситься; по возможности, съ уполномоченными правительствомъ.

15) Коль скоро уложеніе для Германіи будетъ окончено и приведено въ исполненіе, прекращаются дѣйствія временной власти.

— На засѣданіи, которое будетъ происходить послѣ завтра, на очереди дѣлъ состоитъ избраніе правителя или президента германскаго союза. Кандидатами въ эту должность, назначаются: Австрійскій эрцгерцогъ Іоаннъ и Генрихъ Гегернъ, президентъ національнаго собрания.

— Телеграфическая депеша. Франкфуртъ 29 Июня. Эрцгерцогъ Іоаннъ избранъ временнымъ германскимъ правителемъ.

Prezydentowi, który jak w najkrótszym czasie ma być przez rządu Niemieckie Zgromadzeniu Narodowemu przedstawiony, a przez toż Zgromadzenie mianowany.

Dnia 27 czerwca.

На сегодняшнемъ posiedzeniu Niemieckiego Zgromadzenia Narodowego, po 10-dniowych rozprawach nad projektem utworzenia władzy centralnej, przystąpiono do głosowania nad pojedynczymi artykułami zmienionego przez Komisją projektu, i w skutek tego przyjęto większością głosów następujące punkta:

1) Aż do ostatecznego utworzenia władzy rządowej dla Niemiec, ma być ustanowiona tymczasowa władza centralna dla wszystkich wspólnych spraw narodu Niemieckiego.

2) Władza ta ma: a) sprawować władzę wykonawczą we wszystkich sprawach dotyczących powszechnego bezpieczeństwa i pomysłowości Niemieckiego Państwa Związkowego; b) objąć naczelną kierunek całej siły zbrojnej, a szczególnie mianować naczelną jej Wodzów; c) wykonywać narodową i handlowo-polityczną Reprezentację Niemiec i tym końcem mianować Posłów i Konsulów.

3) Ułożenie ustawy wyłączone jest z zakresu działalności władzy centralnej.

4) Względem pokoju i wojny, oraz względem traktatów z obcymi mocarstwami, stanowi władza centralna w porozumieniu ze Zgromadzeniem Narodowym.

5) Tymczasowa władza centralna powierzona będzie jednemu Rządcy Państwa (*Reichsverweser*), który wybrany będzie przez Zgromadzenie Narodowe.

6) Rządca Państwa, wykonywa swoje władzę za pośrednictwem mianowanych przez siebie Ministrów, odpowiedzialnych przed Zgromadzeniem Narodowym. Wszystkie jego rozporządzenia, aby były ważnymi, potrzebują kontr-assygnacyi przynajmniej jednego odpowiedzialnego Ministra.

7) Rządca Państwa jest nie-odpowiedzialny.

8) O odpowiedzialności Ministrów wyda Zgromadzenie Narodowe oddzielne prawo.

9) Ministrowie mają prawo być obecnymi na obradach Zgromadzenia Narodowego i przez nie być słuchanymi.

10) Ministrowie obowiązani są, na żądanie Zgromadzenia Narodowego, ukazać się w niém i udzielić objaśnień.

11) Ministrowie mają prawo głosowania w Zgromadzeniu Narodowym, tylko wtenczas, jeżeli są obrani członkami jego.

12) Stanowisko Rządcy Państwa niezgodne jest ze stanowiskiem Deputowanego Zgromadzenia Narodowego.

13) Za rozpoczęciem czynności tymczasowej władzy centralnej, ustaje istnienie Sejmu Związkowego (*Bundestag*).

14) Władza centralna, pod względem środków wykonanych, ma się znosić, o ile można, z pełnomocnikami rządów krajowych.

15) Jak tylko ustawa dla Niemiec będzie ukończona i w wykonanie wprowadzona, ustaje czynność tymczasowej władzy centralnej.

— Na pojutrzejsze posiedzenie zapowiedziany jest z porządku dziennego wybór Rządcy czyli Prezydenta Związku Niemieckiego. Kandydatami na ten urząd, są: Arcy-Xiążę Austryacki Jan, i Henryk Gagern, Prezes Zgromadzenia Narodowego.

— Depesza telegraficzna. Frankfurt 29 czerwca. Arcy-Xiążę Jan obrany został tymczasowym Rządcą Niemiec.